

ВАЛЕНТИНА СОБОЛЬ

П'ЯТНАДЦЯТИЙ МІЖНАРОДНИЙ З'ІЗД СЛАВІСТІВ У МІНСЬКУ

Упродовж кількох сонячних днів 20-27 серпня 2013 року столиця Білорусі місто Мінськ приймало близько 523 знаних учених-славістів із 34 країн світу на п'ятнадцятий Міжнародний з'їзд Славістів¹: Австрії – 10, Болгарії – 18, Білорусі – 47, Бельгії – 10, Боснії та Герцоговини – 3, Угорщини – 6, Великобританії – 5, Німеччини – 40, США – 7, Ізраїля – 1, Іспанії – 1, Італії – 16, Казахстану – 1, Канади – 7, Литви – 10, Македонії – 8, Норвегії – 5, Нідерландів – 3, Польщі – 45, Росії – 82, Румунії – 6, Сербії – 34, Словаччини – 16, Словенії – 10, України – 44, Фінляндії – 2, Франції – 12, Хорватії – 18, Чорногорії – 2, Чехії – 30, Швейцарії – 9, Швеції – 5, Естонії – 3, Японії – 7.

Відкрив П'ятнадцятий Міжнародний з'їзд Славістів, який проведено під патронатом Ради Міністрів республіки Білорусь, голова Міжнародного Комітету Славістів, перший заступник директора державної наукової установи „Центр дослідження білоруської культури, мови і літератури Національної академії наук Білорусії”, – Олександр Олександрович Лукашанець. У його промові заімпонувала конструктивна пропозиція: по-новому осмислити роль Міжнародної славістики, роботу Міжнародного комітету

---

¹ У 1983 році Київ приймав 2000 славістів-учасників Міжнародного з'їзду Славістів

славістів (МКС) і сам підхід до участі у з'їзді Славістів – не на основі квоти від кожної країни, а відбираючи доповіді на конкурсній основі. Було також із прикрістю констатовано, що на П'ятнадцятому Міжнародному з'їзді Славістів серед учасників дуже мало літературознавців.

Після урочистих привітань учасникам з'їзду Славістів від імені президента Білорусії, міністра освіти, міністра культури Білорусії, після виступів поважних учасників, таких як професор Захаров від Болгарії, професор Герман Генчев від німецької славістики, професор Молдован від Російської Академії Наук та інших, – були нагадані найважливіші дати в історії Міжнародної славістики як науки. Так, Перший Міжнародний з'їзд Славістів відбувся в Празі в 1929 році, а згодом, у 1955-році, рішенням Міжнародної зустрічі славістів у Белграді був створений Міжнародний комітет славістів (МКС). Саме МКС виконує свої важливі завдання шляхом проведення наукових конгресів, організації співробітництва з іншими науковими осередками як слов'янських, так і неслов'янських країн. Кожну країну в Міжнародному комітеті славістів презентує один член МКС. Забігаючи наперед, наголосимо, що від України і цього разу був знову обраний академік Олексій Семенович Онищенко.

Урочисте відкриття п'ятнадцятого Міжнародного з'їзду Славістів завершилося чудовим виступом академічного хору імені Титловича.

Упродовж тижня працювали 16 тематичних наукових секцій, на них виступили відомі дослідники, які тривалий час працюють у царині славістики. Цікавими й корисними були обговорення наукових доповідей, більше того, дискусії в ході проведення з'їзду Славістів були невід'ємною, і то дуже важливою його складовою.

На з'їзді працювали 25 тематичних блоків, засідання комісій, презентації, два круглі столи. Перший – *Скориніана в слов'янському та міжнародному контексті*

та присвячений 200-річчю від дня народження Великого Кобзаря круглий стіл *Тарас Шевченко: національний вимір і світовий контекст*.

Модератором круглого столу *Тарас Шевченко: національний вимір і світовий контекст* був академік Микола Жулинський. Його синтетична доповідь *Шевченко в духовному просторі національної історії та культури* започаткувала навдивовижу змістовну й динамічну роботу круглого столу, надавши їй ключ: понад 150 років Тарас Шевченко присутній у духовному житті України і світу. Феномен Шевченка вражає...Шевченко тільки тричі був в Україні: спершу шість місяців, потім два роки, а згодом 3 місяці. Жив у Санкт-Петербурзі, а потім 10 років солдатчини... Але вже понад 150 років Тарас Шевченко присутній у духовному житті України. Його твори – 240 поезій, 8 поем, драма *Назар Стодоля*, 9 повістей, щоденник, близько 250 листів.

Мав можливість робити малюнки тільки перебуваючи в експедиції. Шевченко – автор 836 малярських робіт, але близько 300 не знайдено... 210 акварелів, 230 олівцевих рисунків України, 150 портретів, із яких 43 автопортрети... Саме Тараса Шевченка, за переконанням академіка М.Жулинського, можна вважати предтечею імпресіонізму.

Змістовною і новаторською була доповідь дискусанта Лідії Гнатюк, концептуальним – виступ професора Павла Михеда, який поставив питання: звідки постав Шевченко? Спонтанно (а може якраз законоірно!?) робота круглого столу *Тарас Шевченко: національний вимір і світовий контекст* трансформувалася в активне, змістовне, яскраве обговорення, у якому взяли участь Наталя Кононенко (Канада), Лідія Корній (Київ), Вячеслав Рагойша (Мінськ), Джованна Броджі (Італія), Валентина Соболев (Варшава), Анатолій Загнітко (Донецьк), Леся Мушкетик (Київ). Голова Національної Асоціації Україністів Леся Мушкетик оголосила, що 21-24 жовтня 2013 року в Києві відбудеться

восьмий Міжнародний конгрес Україністів, запросила всіх до участі в цьому важливому науковому форумі.

Величезний інтерес у дні роботи П'ятнадцятого Міжнародного з'їзду Славістів представляла книжкова виставка із новими виданнями. Властиво тут, на виставці, жваво обговорювалися нові праці, тривали дискусії, міцніли наукові контакти. Як міцніли вони і в ході чудових екскурсій. На вибір, учасникам наукового форуму в Мінську було запропоновано пізнавальні екскурсії: „Мінськ – столиця Республіки Білорусь”, „Дудutki – музей під відкритим небом”, „Земля Новогрудська, край мій рідний...”, „Полоцьк – побачення з вічністю”, „Архітектурні та історичні пам'ятки Миру і Несвіжу”, „Заславль – місто стародавнє”.

„Земля Новогрудська, край мій рідний...” – це рядки Адама Міцкевича, 215 років від дня народження якого світова громадськість відзначила власне в 2013 році: народився Адам Міцкевич 24 грудня 1798 року в селі Заосся (Заосся).

Отож одна із найцікавіших екскурсій – то була поїздка місцями великого поета Адама Міцкевича, до села Заосся та міста Новогрудка, в якому минуло дитинство та юні літа поета, яке також називають маленькою Швейцарією.

У передостанній день П'ятнадцятого Міжнародного з'їзду Славістів зі звітом роботи Міжнародного Комітету Славістів за п'ять попередніх років виступив професор Станіслав Гайда. У ході роботи було сформовано новий склад Міжнародного Комітету Славістів, а його головою обрано професора Бошко Сувайджича. Також створено, крім існуючих, шість нових комісій, обрано керівників комісій, наприклад Вольфа Московича від Ізраїля, Алоїза Вольдана від Австрії, Андраша Золтана – від Угорщини, Богуслава Зелінського – від Польщі, Сергіюса Темчінаса – від Литви та ін. Наступний з'їзд Славістів заплановано провести у 2018 році в місті Белград, столиці Сербії.

Пленарне засідання в останній день з'їзду Славистів увінчалось виступом академічного хору Академії Наук Білорусії „Академія” (керівник хору і диригент Тамара Собольчикова). В чудовому концерті – серед інших творів слов'янських світочів – у блискучому виконанні хору не тільки прозвучав твір Тараса Шевченка *Рече та стогне Дніпр широкий*, а й було наголошено, що світова громадськість у 2014 році відзначає 200-ліття від дня народження генія...